

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3521/23
19.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Целетовић Цуцић, председника већа, Александре Лековић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Душко Никодијевић адвокат из Смедеревске Паланке, ул. Вука Караџића бр. 17, против туженог ББ из ..., чији је привремени заступник Александар Павловић, адвокат из Смедеревске Паланке, ул. Светог Саве бр. 35, ради накнаде штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П 1183/18 од 03.03.2023. године, у седници већа одржаној дана 19.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П 1183/18 од 03.03.2023. године, у ставу првом изреке, у делу у коме је обавезан тужени ББ из ..., да тужиоцу АА из ..., на име накнаде штете исплати износ од 369.744,17 динара, од чега на име штете настале уништењем 64 саднице вишње износ од 15.840,00 динара и на име штете у виду изгубљене зараде због умањења рода вишње, у износу од 353.904,14 динара, све са законском затезном каматом почев од 03.03.2023. године до исплате и у ставу другом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П 1183/18 од 03.03.2023. године, у преосталом делу става првог изреке пресуде тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев тужиоца АА из ..., којим је тражио да се обавезе тужени ББ из ..., да тужиоцу на досуђени износ од 369.744,17 динара, исплати законску затезну камату за период од 27.04.2018. године, до 03.03.2023. године.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде штете исплати укупан износ од 369.744,17 динара, од чега на име штете

настале уништењем 64 саднице вишње износ од 15.840,00 динара, а на име штете у виду изгубљене зараде због умањења рода вишње, у износу од 353.904,14 динара, све са законском затезном каматом почев од 27.04.2018. године као дана подношења тужбе па до исплате. Ставом другим изреке пресуде обавезан је тужени да тужиоцу надокнади трошкове поступка у износу од 187.964,88 динара, са законском затезном каматом од дана извршности одлуке до исплате. Ставом трећим изреке пресуде, обавезан је тужилац да привременом заступнику туженог исплати износ од 50.000,00 динара на име трошкова заступања туженог.

Против наведене пресуде тужени је, преко привременог заступника, благовремено изјавио жалбу, побијајући је у ставовима првом и другом изреке из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде, сходно овлашћењима из члана 386 Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да је жалба туженог делимично основана.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности а због којих би побијана одлука морала бити укинута, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник воћњака на к.п. ..., ... и ... КО ..., које су биле засађене вишњама. Тужени је власник суседне парцеле, на којој је крајем августа 2017. године палио коров, па се услед ветра ватра проширила до парцеле тужиоца, на којој су биле засађене вишње у површини од пола хектара. Тужилац је на лице места дошао тек када се ватра проширила и стигла скоро до његове породичне куће, а поводом тог догађаја је сачињен записник о процени штете датиран на 30.08.2017. године, у коме је, између осталог, констатовано: "Дана 25.08.2017. године, у ..., ББ је палио коров на својој њиви и како је дувао ветар пожар се проширио на парцелу АА на којој су биле засађене вишње у површини од пола хектара. На парцели тужиоца биле су засађене вишње сорте "Шумадинка" старости 4 године и како је уништено 90% садница, због пламена примарне и секундарне гране морају да се исеку и на овај начин изгубио би се род за наредне три године, због чега је штета обрачуната на 9.500 еура". Записник је сачинио и потписао ВВ из ..., по занимању пољопривредни техничар воћарске струке, а потписали су га и тужилац, као власник и тужени, као изазивач пожара, према казивању тужиоца. Наведене околности, да је пожар кренуо од парцеле туженог, а пренео се на парцелу тужиоца на којој се налазио воћњак који је тужилац гајио и са кога је у јуну те године брао вишњу, потврдили су и сведоци ГГ, ДД и ЂЂ, који су били очевидци догађаја. У датим исказима, сведоци су навели да нису присуствовали самом почетку пожара и видели како је до њега дошло, али је сведок ЂЂ чуо кад је тужени изјавио да су ватру запалили радници који су радили за њега и који су по његовом налогу запалили отпад на парцели коју је купио, а сведок ДД зна да је на парцели туженог био коров и да је тужени припремао парцелу да засади вишње. Такође, приликом самог догађаја, сведок ЂЂ је присуствовао разговору између тужиоца и туженог, у коме је чуо да тужени каже тужиоцу да ће решити проблем и да преузима сву одговорност на себе. Из тужиоцевог исказа је даље утврђено

да је тог дана случајно дошао из ... и да је затекао свој вишњар у диму, а горели су паљеви који су били на међи. Све то се дешавало на око 150м од његове породичне куће коју има ту у ..., као и вишњар стар 4 године, који је био у пуном роду и са кога су у јуну брали вишње. Сазнао је да је тужени палио коров на својој парцели и да се ватра пренела на његову парцелу због ветра, а изгорели су и багрење и коров између њихових парцела. На лицу места је затекао туженог и сведоке и тужени му је рекао да је тог дана палио своју њиву која је била под огромним коровом и није могао да исконтролише ватру. Он је претрпео штету зато што су му неке саднице изгореле, а неке су се осушиле, а агрономи су га саветовали да извади све преостале саднице и да не може да их спаси, јер су му рекли за колико година ће се осушити после пожара и колики је њихов животни век. Покушао је са туженим да се договори пре подношења тужбе и обојица су изводили вештаке али се нису сложили око висине накнаде. Приликом сачињавања записника од 30.08.2017. године, тужени је потписао на месту где пише изазивач пожара, али није испунио своју обавезу из овог записника, већ је изводио другог вештака. Тужилац му је предочио и налаз вештака од 10.04.2018. године, али тужени ни то није прихватио већ је напустио Србију и више се није јављао. Из налаза и мишљења судског вештака за област пољопривреде, Милије Радмиловића, који је достављен уз тужбу, утврђено је да је вештак изласком на терен установио да је парцела од око 50ари вишњар, са размаком садње од 4x2,5 метара у пет редова и бројањем је утврдио да има 374 стабла, с тим да је попуњено са 64 једногодишње саднице. Старе су изгореле у потпуности, те је штета на преосталим садницама 50% јер је толико изгорело примарних и секундарних грана. Штета за трогодишњи период за 64 нова стабла и двогодишње за делимично оштећена стабла укупно износи 2.995 еура (353.904,14 динара). Трошкови садње и копања и саме 64 саднице износе 15.840,00 динара, а укупна штета износи 369.744,17 динара.

Полазећи од наведеног чињеничног стања, а применом одредби чланова 155, 173. 174 Закона о облигационим односима, првостепени суд је нашао да је захтев тужиоца основан. По налажењу првостепеног суда, из изведених доказа недвосмислено произилази да је тужени, обављајући опасну делатност проузроковао штету засаду вишања тужиоца, јер паљење ватре на отвореном само по себи јесте опасна делатност, с обзиром на то да представља повећану опасност за околину. Ватра по својој природи и карактеристикама несумњиво може угрозити живот и здравље људи, као и имовину. Како је утврђено да је узрок штете пожар, који се пренео са парцеле туженог, то је неспорно утврђена узрочно последична веза између пожара односно паљења ватре на парцели туженог и штете настале на вишњама тужиоца. Тужени није доказао да он није проузроковао штету, па је због тога тужбени захтев усвојен у целисти. Истакнути приговор непостојања активне легитимације тужиоца првостепени суд је оценио као неоснован, с обзиром на то да за пресуђење није релевантно ко је власник парцела, већ у чијем власништву су биле вишње које су изгореле и оштећене, а из целог доказног поступка и исказа свих саслушаних сведока и странака утврђено је да су вишње биле у власништву тужиоца. Такође, суд у радњама тужиоца није нашао елементе подељене одговорности, нити доприноса настанку штете. Висину штете, која међу парничним странкама и није била спорна, суд је утврдио из налаза вештака, имајући у виду да је тужилац тражио стварну штету у висини накнаде за изгорела стабла која је морао поново да засади, као и изгубљену зараду, односно измаклу корист, за три године колико вишњама треба да постигну пуни принос и две година за стабла која су оштећена у проценту од 50%, те је применом одредбе чл.189 ЗОО, суд усвојио

постављени тужбени захтев тужиоца. Одлуку о трошковима поступка суд је донео применом одредбе члана 153 ЗПП-а, те је тужиоцу признао право на трошкове заступања од стране пуномоћника адвоката, имајући у виду висину захтева и оправдане и нужне трошкове, а све према важећој АТ и ТТ.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у потврђујућем делу јасне и довољне разлоге, које у целости прихвата и Апелациони суд и сходно одредби чл. 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Законом о облигационим односима прописано је да ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице (члан 154 став 1). Кривица постоји када је штетник проузроковао штету намерну или непажњом (члан 158). Штета је умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист), као и наношење другог физичког или психичког бола или страха (нематеријална штета) (члан 155). Штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу сматра се да потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете (Члан 173). За штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њом бави (Члан 174).

Оштећени има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи (члан 189 став 1). Висина накнаде штете одређује се према ценама у време доношења судске одлуке, изузев случаја кад закон наређује што друго (члан 189 став 2). При оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије остварење је спречено штетниковом радњом или пропуштањем (члан 189 тачка 3).

У конкретном случају, одговорност туженог проистиче из одредби чл. 173 и 174 Закона о облигационим односима, како то правилно закључује и првостепени суд, имајући у виду да је тужени, као власник суседне парцеле, вршио опасну делатност - паљење корова на својој парцели, услед које је дошло до штете на парцели тужиоца, односно на његовим засадима вишања, те је тужени дужан да тужиоцу ову штету надокнади. Наведене околности - постојање узрочно-последичне везе између поступања туженог и штете која је за тужиоца настала, суд је утврдио из приложених доказа и исказа тужиоца и сведока, из којих несумњиво произилази да је дана 25.08.2017. године дошло до пожара који је изазван тако што је тужени палио коров на својој њиви, а који пожар се проширио, услед чега је дошло до уништења и оштећења садница вишања чији је власник тужилац. Услед овог догађаја, тужилац је претрпео стварну штету, која се огледа у уништеним засадима, али је изгубио и очекивану добит од засада који су оштећени услед пожара. Та изгубљена добит је вид материјалне штете коју тужилац трпи, јер га је радња туженог, као штетника спречила да стекне материјалну корист која се према редовном току ствари или посебним околностима основано очекивала.

Неосновани су наводи жалбе туженог да суд није потпуно и правилно утврдио активну легитимацију тужиоца, имајући у виду да тужени током поступка, све до

последњег рочишта за главну расправу и није оспоравао да је тужилац власник земљишта и воћњака на парцелама које су биле захваћене пожаром. Ову чињеницу, да је управо тужилац власник воћњака, потврдили су сви саслушани сведоци, који су сагласно навели да је тужилац вршио бербу вишања у јуну 2017. године, односно непосредно пре пожара, те да су тужилац и тужени преговарали у вези висине штете и надокнаде исте, а сведок ЋЋ, који је одрастао у том месту је такође потврдио да зна да су вишњар и земљиште у власништву тужиоца. Такође и записник о процени штете, који је потписан од стране туженог и ..., пољопривредног техничара воћарске струке дана 30.08.2017. године, садржи и потпис тужиоца као власника оштећених стабала, што такође говори у прилог постојања његове активне легитимације.

Неосновано се жалбом туженог оспорава и висина досуђеног износа, наводима да првостепени суд није узео у обзир улагања која тужилац има поводом воћњака, већ само добит коју би остварио, с обзиром на то да ове околности тужени није истицао током поступка, већ је висину тужбеног захтева учинио неспорном, те она није ни била предмет доказивања. Истицање ове чињенице у жалби противно је одредби члана 372 ЗПП-а, с обзиром на то да тужени није учинио вероватним да без своје кривице није могао да изнесе до закључења главне расправе. Ово нарочито ако се има у виду да је туженом уз тужбу достављен налаз и мишљење судског вештака пољопривредне струке, који он у току овог поступка није оспоравао, нити је доводио у питање начин и правилност обрачуна, па је правилно првостепени суд досудио тражени износ, одлучујући о висини тужбеног захтева у складу са правилном о терету доказивања.

Сходно свему изнетом, а како је тужилац у прилог одлучујућих околности, узрока и постојања штете, суду пружио довољне и адекватне доказе, а тужени ове чињенице није оспорио, нити је приложио или предложио доказе којима би побио њихову истинитост, првостепени суд је правилно применио цитираних законских одредби и руководећи се принципом терета доказивања донео одлуку као у побијаној пресуди. Наиме, према правилу о терету доказивања, сагласно одредби чл. 231 став 2 Закона о парничном поступку, странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање тог права. Првостепени суд је на основу свих изведених доказа, применом одредбе члана 8. ЗПП-а, оценио да је тужилац доказао основаност и доспелост свог потраживања према туженом, имајући у виду изведене доказе - записник о процени штете, који је потписан од стране туженог, налаз и мишљење судског вештака економско финансијске струке, као и исказе сведока. Тужени, међутим, томе није супротставио ниједан доказ, нити је током поступка предложио извођење доказа којима би побио наводе супротне стране, те је правилно закључио првостепени суд да су испуњени услови прописани одредбом чл. 173 и 174 Закона о облигационим односима, за обавезивање туженог да тужиоцу исплати накнаду штете и измаклу добит. Правилан је и закључак првостепеног суда да је извесно да би тужилац ту корист остварио да није било пожара који је изазвао тужени, те да се приходи тужиоца нису остварили, јер је њихово остварење спречено штетниковом радњом.

Полазећи од наведеног, Апелациони суд је одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у делу става првог изреке применом одредбе члана 390 Закона о парничном поступку.

Међутим, одлука првостепеног суда о исплати камате на износ главног дуга заснована је на погрешној примени материјалног права, а о правилној примени материјалног права другостепени суд води рачуна по службеној дужности сходно одредби чл. 386 став 3, у вези са одредбом чл. 376 Закона о парничном поступку.

Наиме, према одредби члана 189. став 2. Закона о облигационим односима, висина накнаде материјалне штете се одређује према ценама у време доношења судске одлуке, па законска затезна камата на накнаду материјалне штете тече од дана доношења првостепене пресуде којом је висина накнаде одређена. Следом изнетог, а имајући у виду да је од давања налаза до пресуђења протекао дуг временски период, а да тужиоцу припада право на затезну камату на досуђени износ почев од дана пресуђења до коначне исплате, овај суд је сходно одредбама чл.189. и 277 став 1 ЗОО, делимично преиначио побијану пресуду у погледу периода камате.

Са наведених разлога применом одредбе чл. 394 тачка 4 Закона о парничном поступку, у вези са одредбом чл. 387 став 1 тачка 5 Закона о парничном поступку одлучено је као у другом ставу изреке ове пресуде.

Приликом одлучивања, овај суд је ценио и остале жалбене наводе туженог, али је нашао да исти нису од утицаја на доношење другачије одлуке, па их посебно не образлаже.

Одлука о трошковима парничног поступка донета је правилном применом одредби чл.150, 151 и 163 Закона о парничном поступку, због чега је пресуда и у том делу потврђена, применом одредби чл. 390 и 401 тачка 2 Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Весне Целетовић-Џуцић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић